

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a

Anul școlar 2020 – 2021

Limba și literatura română

Testul 2

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

Textul 1

Zair mi-a fost cea dintâi bucurie. Cea dintâi pasiune.

Era un cal cu ochii catifeleți și cu picioare nervoase, de rasă îndelung și răbduriu selecționată. Darul bătrânilor mei, după nu știu ce izbândă neînsemnată la examene. Împlineam șaisprezece ani. Viața îmi apărea înaintea hohotitoare de lumină, cum sunt acele dimineți de mai care se deschid peste pământ ca o mare fericire. În cea dintâi zi de vacanță mi se părea că nu mai ajung de la gară acasă, unde mă așteptau toate alintările și toate nebuniile.

Eram un copil târziu și unic, într-o căsătorie patriarhală, departe de oraș, la o gospodărie de modă veche, cu un cerdac bătrân deasupra Siretului, printre oameni simpli, dezarmați și buni. [...] Ai mei luptau cu greutate despre care n-aveam habar și care, în egoismul tinereții, nu m-ar fi tulburat, chiar dacă le-aș fi cunoscut. [...]

Când am coborât din cerdacul cu viță, în întâia dimineață, și am văzut calul înșeuat, am priceput fără să-mi fi spus nimeni. Am ghicit după privirea înduioșată a mamei ieșită în prag să-și caute de lucru, după zâmbetul tatei lăsând la o parte ceașca de cafea neagră, după râsul pe sub mustață al argatului care aștepta ținând calul de frâu. M-am repezit să-i îmbrățișez pe toți – și pe moș Pintilie cu barba țepoasă, și calul cu botul umed.

— Îl cheamă Zair! – mi-a spus tata cu simplitate – și e din neamul arab, de la Baia.

— Fii cu băgare de seamă! s-a îngrijorat mama. [...]

— Hehe! Chiar de-ar fi el mai amarnic decât Duțipal și-o găsit stăpânul în conaș! grăi moș Pintilie, care în ceasurile libere se îndeletnicea cu silabisirea Alexandriei, socotindu-mă un vrednic urmaș al lui Alexandru cel Mare, Macedoneanul.

Sfaturile și cuvintele cu gând de laudă mi-au trecut pe lângă urechi fără să le înțeleg sensul. Eram ca în amețeala unui vis. Am sărit în șa și am zvâcnit pe poartă, dus mai mult de mânia calului decât de vrerea mea. În urmă a rămas țipătul mamei și minunarea argatului cu mâna la gură. Într-un ceas am fost prieteni. Și așa am rămas.

După goana peste câmpuri și în umbrele luncilor, poposeam într-un ungher de nimeni știut. Îl lăsam liber, iar eu, culcat cu urechea la pământ, ascultam în iarba mărunță respirația planetei. Sau, cu fața în sus, priveam lunecarea ireală a norilor subțiri și albi [...].

Ronțăitul calului era prietenos și bun, aproape ca o prezență, fidelă, mai scumpă decât a unui frate cu grai omenesc. Mă simțeam împins ușor cu botul umed. Zair, nerăbdător, îmi dădea ghes: „Haide! Destul... Vrei să ne apuce noaptea aici?”

Și goana la întoarcere era nebunească, peste șanțuri și peste trunchiuri de copac răsturnate, pe care și eu, și Zair le căutam cu aceeași mută înțelegere.

Altă dată, ne opream în lunca Siretului. [...] Intram amândoi la adânc. Iar după baie, Zair, cuprins de o voioșie copilărească, se rostogolea în nisip, tăvălindu-se pe spate, agitându-și picioarele subțiri ca o gănganie uriașă, necheza, strănuta, zvâcnea din copite și fugea singur, fără șa și frâu, peste lanuri, până ce nu mai auzeam, cu urechea lipită la pământ, cadența galopului. Se întorcea târziu, viclean, cu ochi lungi, ca un copil ghiduș, pășind tiptil, într-un joc de-a v-ați ascunselea. Cred că avea umor; mi se părea câteodată în ochii umezi și catifeleți că văd ca o lumină de răs omenesc. Așa a trecut o vacanță și a doua [...].

Plecarea în toamna aceea a fost posomorâtă. Cu vântul gemând trist ca un arcuș în crengile goale. Cu ploaia potopind plumburi zărite, deodată strâmtate, sub cerul noros și încruntat. Plecare stăpânită de o presimțire. Căci a fost fără întoarcere.

La lași m-a ajuns vestea. Tata vindea tot și încă mai rămânea cu povara unor soroace de datorii. [...]

N-am avut curaj să întreb despre soarta lui Zair. Dar l-am recunoscut într-o zi, la sania stăpânilor celor noi. Întâlnire neașteptată și crudă. Sania era oprită în fața unei prăvălii. Am ocolit de cealaltă parte, unde era calul, și am chemat șoptit: Zair! Cum a tresărit încordând gâtul și întorcând ochii – și cum a scâncit un nechezat slab, ca un răspuns! [...]

Mi-am apropiat obrazul de botul rece al lui Zair; apropierea a fost ca o îmbrățișare, lungă și deznădăjduită.

Cezar Petrescu, *Zair*, fragmente

Textul 2

Eram copil, aveam 11 sau 12 ani și eram deja deprins cu caii. Pe hipodromul de la Ploiești, în cuprinderea din mijlocul ovalului de zgură pe care alergau trapașii în fața unei asistențe colorate și gălăgioase, joia și duminica, se găsea o întindere de iarbă, numită de noi „teren“, unde făceam călărie. Aveam acolo loc berechet, obstacole de toate felurile (staționate, riviere, triple etc.), manej pentru dresaj, o lungă pistă de nisip bătătorit, pe care încălzeam caii și galopam frenetic la final de antrenament. Sunt convins că întâmplarea prin care, la începutul blând al verii din al șaptelea an al vieții mele, am ajuns la

călărie – o pură coincidență la prima vedere – a avut sensuri adânci, destinate, căci în prietenia mea cu caii mi-am dres sensibilitatea și un anume simț moral pe care mă străduiesc să le păstrez și azi, căci fără de ele nu mai sunt eu. Cred că, pentru un copil, nu există introducere mai bună în viață decât alături de cai. Înveți loialitatea, înveți cum de e posibilă o relație profundă și egală cu o ființă de 20 ori mai mare și mai puternică decât tine, înveți onestitatea și, mai ales, înveți responsabilitatea. Am amintiri magice. De pildă, îmi amintesc de o zi de iarnă, cu zăpadă destul de mare și, în asemenea zile, ca să nu stricăm terenul, ieșeam cu caii pe câmpul imens din spatele hipodromului, de la limita de sud a Ploieștiului. [...]

Nu mai știu din ce motiv, antrenorul nu era cu noi. Făceam concursuri de galop, strigam și chiuiam, cei mai destoinici ridicau caii în două picioare, săream peste șanțuri, făceam slalom printre stâlpii de înaltă tensiune. Spațiul acela nelimitat prin care zbor ca o săgeată eu, mic, pe spatele unui armăsar pursânge englez, înspumat de galopul frenetic, a intrat în mine cu fiecare respirație, și astfel am învățat fizic ce înseamnă libertatea absolută: să galopezi, cu calul tău, în infinit. Galopam aplecat în față, aproape de cal, îi simțeam mirosul în aerul tare, auzeam copitele mușcând zăpada și vedeam nările largi, fornăind. Aveam un sentiment de dezlănțuire frumoasă, pentru că știam că fac ceva cu totul ieșit din comun pentru un copil de oraș comunist de la începutul anilor '80 și știam că totul i se datorează acestui prieten al meu, calul. Atunci am avut o încredere totală în el, așa cum nu am mai avut niciodată în nimeni – și am închis ochii pentru un timp. Știam că nu mi se poate întâmpla nimic, știam că va avea grijă de mine, știam că mă iubește. Nu m-a dezamăgit, chiar nu mi s-a întâmplat nimic și această bună investiție de încredere a fost una dintre cele mai mari victorii sufletești ale copilului care eram asupra lumii despre care auzisem că e rea. Eram una cu calul meu, în viteză, într-un fel de contopire fără rezerve. A fost apogeul de frumusețe al inocenței mele. [...]

Tot atunci, am cunoscut într-un fel brutal și moartea. Aveam cam 11 ani, și calul meu, pe care îl chema Elegant, [...] a murit. Am venit dimineața și nu mai era. Grăjdarii mi-au spus că murise rapid, în cursul nopții, dintr-o pricină digestivă. Am fost disperat. Am plâns multe zile și am refuzat să mai merg la antrenamente, când am înțeles că nu mai e nicio șansă să mi-l aducă înapoi pe Elegant. După un timp (două săptămâni să fi fost?) m-am dus totuși, și am primit un alt cal pentru antrenament, numit Suk, de care m-am îndrăgostit pe dată și care a fost calul meu încă doi sau trei ani, cât am mai practicat echitația.

Sever Voinescu, „Galop nostalgic”,
în *Dilema veche*, nr. 370/2011

A.

1. Notează două trăsături fizice ale lui Zair.

2 puncte

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

Zair este un dar primit de la:

- a) bunici.
- b) moș Pintilie.
- c) noii stăpâni.
- d) părinți.

Răspunsul corect: .

2 puncte

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

Numele primului cal îndrăgit de autor este:

- a) Elegant.
- b) Galop.
- c) Săgeată.
- d) Suk.

Răspunsul corect: .

2 puncte

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

În textul literar *Zair* de Cezar Petrescu se evidențiază:

- a) egoismul tânărului.
- b) frica de animale.
- c) pasiunea pentru istorie.
- d) prietenia om-animal.

2 puncte

Răspunsul corect: .

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Enunțul	Corect	Incorect
Tânărul stăpân al lui Zair este singurul copil al familiei.		
Moș Pintilie îl consideră pe conașul său un descendent al lui Alexandru cel Mare.		
Zair a fost vândut pentru că adolescentul a plecat la școală în oraș.		
Adolescentul din al doilea text nu se teme de nimic în timp ce își duce calul în galop.		
Concursurile de galop aveau loc exclusiv în hipodrom.		
Întâmplările evocate în al doilea text se petrec în vremea comunismului.		

6. Menționează, în câte un enunț, tiparul textual identificat în fiecare dintre fragmentele de mai jos. **6 puncte**

- a) „— Îl cheamă Zair! – mi-a spus tata cu simplitate – și e din neamul arab, de la Baia.
— Fii cu băgare de seamă! s-a îngrijorat mama.”

- b) „Plecarea în toamna aceea a fost posomorâtă. Cu vântul gemând trist ca un arcuș în crengile goale. Cu ploaia potopind plumburi zărilor, deodată strâmtate, sub cerul noros și încruntat.”

7. Prezintă, în cel puțin 30 de cuvinte, o legătură care se poate stabili, la nivelul conținutului, între cele două texte-suport. **6 puncte**

A.

1. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

Cuvintele subliniate din enunțul: „După goana peste câmpuri și în umbrele luncilor” și „ieșeam cu caii pe câmpul imens din spatele hipodromului, de la limita de sud a Ploieștiului” sunt toate corect accentuate în seria:

- a) umbrele; limita.
- b) umbrele; limita.
- c) umbrele; limita.
- d) umbrele; limita.

2 puncte

Răspunsul corect: .

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

Cuvântul subliniat din secvența „Iar după baie, Zair, cuprins de o voinție copilărească, se rostogolea în nisip” s-a format prin:

- a) compunere.
- b) conversiune.
- c) derivare cu prefix.
- d) derivare cu sufix.

2 puncte

Răspunsul corect: .

3. Rescrie secvența „după nu știu ce izbândă neînsemnată la examene.”, înlocuind cuvintele subliniate cu câte un sinonim adecvat.

4 puncte

4. Transcrie din fragmentul următor trei substantive nearticulate: „Și goana la întoarcere era nebunească, peste șanțuri și peste trunchiuri de copac răsturnate, pe care [...] le căutam cu aceeași mută înțelegere.”

6 puncte

5. Transformă construcția activă „Tata vindea tot” într-o construcție pasivă.

6 puncte

6. Alcătuieste o propoziție simplă, negativă, în care pronumele subliniat din secvența: „mai puternică decât tine” să fie nume predicativ (1) și o propoziție dezvoltată, afirmativă în care verbul subliniat în secvența „astfel am învățat fizic ce înseamnă libertatea absolută” să îndeplinească funcția sintactică de predicat verbal (2).

6 puncte

(1)

(2)

7. Rescrie mesajul pe care l-ai primit de la colegul tău de clasă, corectând greșelile de orice natură.

6 puncte

*Uite-te la caii a căror cafenii ochi te-au impresionat! Vin-o și tu să-i vezi!
Suntem fermi convinși că vei fi fascinat.*

SUBIECTUL AL II-LEA

(20 de puncte)

Te numești Narcis/Narcisa și ai primit în dar de la părinții tăi un animal de companie. Redactează o scrisoare, de cel puțin 150 de cuvinte, adresată bunicii tale, în care să-i prezinți experiența împrietenirii tale cu acest animal și care să cuprindă o secvență narativă și una descriptivă. Data redactării scrisorii este 1 martie 2021, iar localitatea, Timișoara.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudine gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; respectarea normelor de ortografie – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

